Фінансуємо Путіна? Який український книжковий бізнес співпрацює з окупантами

Читать на русском

Фінансуємо Путіна? Який український книжковий бізнес співпрацює з окупантами

Якщо, ви думаєте, що Україна нарешті позбулася російської "культурної окупації" на книжкових полицях, то це ілюзія. Досі є видавництва та книгарні, що продовжують співпрацю з путінською Росією.

Попри повномасштабну війну видавництво книг в Україні набирає обертів. За даними Міністерства культури, у 2023 році зареєстрували 270 нових видавництв та надруковано на 73% більше нових книжок, якщо порівнювати цю цифру з минулим 2022 роком. Але якщо, ви думаєте, що Україна нарешті позбулася російської "культурної окупації" на книжкових полицях, то це ілюзія. Досі є видавництва та книгарні, що продовжують співпрацю з РФ.

Розслідувачі проєкту Molfar разом з українським медіа про культуру "Сенсор" підготували розслідування про те, які видавництва та книгарні продовжують вести бізнес із країною-агресором.

Після російської агресії та повномасштабного вторгнення прямо ввозити книги з РФ в Україну стало заборонено. Але росіяни знайшли вихід — всю додрукарську підготовку російські видавництва проводять у себе, а далі українська дочірня компанія-видавництво купує права на друк і виступає чисто в ролі принтера. Тоді як основний прибуток отримує Росія, витрачаючи ще менше коштів на дороговартісний процес. А потім ці видавництва навіть отримують гранти від українського уряду.

Саме таким чином росіяни продовжили свою "культурницьку" експансію на книжковому ринку України. Тож тривалий час в Україні вельми успішно працювали "принетри" таких російських видавничих гігантів, як "Ексмо", "Азбука-Аттікус" та "Альпіна Паблішер".

За даними Держкомтелерадіо, станом на квітень 2023 року дев'ять українських книгарень продавали менше україномовної продукції у своїх онлайн-магазинах. Йдеться про букстори "Grenka", "LiderBooks", "Лавка Бабуин", "Bookovka", "Книжкова Лавка", "GoodBooks", "Bizlit", "Книгосклад" та "Книжковий дім".

Наприклад, одна з найвідоміших книг, які видавала російська "Альпіна" — книжка російського журналіста Ільяхова "Пиши, сокращай", яка свого часу заполонила українські книгарні.Її дочірня компанія в Україні — «Альпіна Паблішер Україна» — належить російському бізнесмену Алєксєю Ільїну (рос. – Алексей Ильин). Компанія не висловлює жодної позиції щодо війни, а остання їхня публікація — у Facebook, датується 23 лютого 2022 року.

Ще одне видавництво — "Азбука-Аттікус". Цій групі належали видавництва "Махаон-Україна", які видавали чимало дитячих книг та "Рідна мова", що у 2022 році перейменувалося та перереєстрували свій бізнес в Україні.

Власник "Азбука-Аттікус" — росіянин Алєксандр Мамут. Сьогодні він — підсанкційний в Україні. У 2021 році Мамут продав бізнес Алєґу Новікаву (рос. — Олег Новиков) — власникові російського видавництва "Ексмо-АСТ".

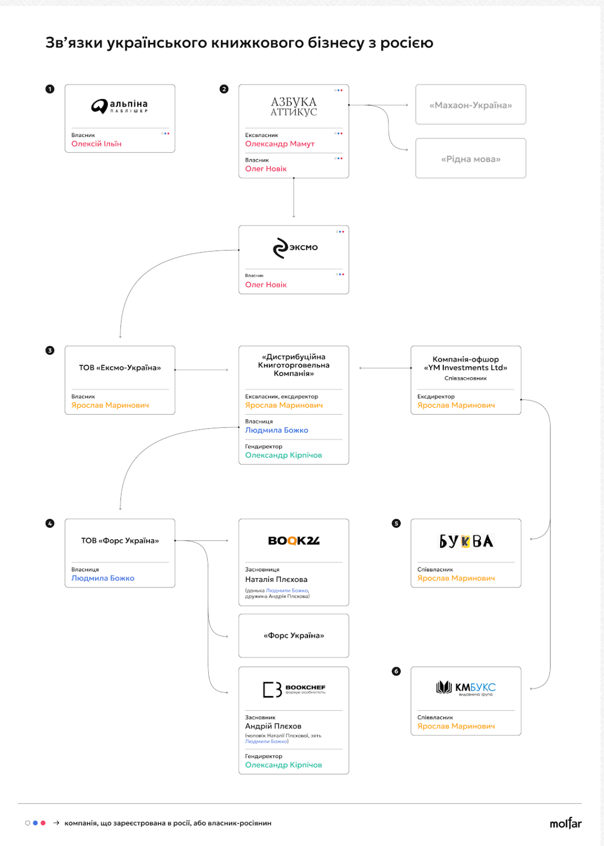

Наратив "українська мова — це діалект, а путін – кращий президент світу" — видавництво "Ексмо-АСТ"

Компанія "Ексмо-АСТ" — монополіст російського книжкового ринку. В Україні вона була присутня з 2003 року. Тоді російське "Ексмо" і український підприємець Ярослав Маринович заснували ТОВ "Ексмо-Україна".

"Ексмо-Україна" мала частку ринку, яку оцінювали у 50%. Однак у 2014 році Маринович заявив, що не має жодних зв'язків з росією. Ба більше, "Ексмо-Україна" перейменували в "Дистрибуційну Книготорговельну Компанію", і до 2016 року співзасновником організації залишався Маринович. Але зв'язок з росією підтримували через видавництва "Bookchef", "Форс Україна" та інтернет-магазин "book24.ua".

При дослідженні афілійованих з російським "Ексмо" компаній ще неодноразово спливає ім'я Мариновича. Він може бути реальним власником цих бізнесів. Зараз він співвласник мережі книгарень "Буква", також опосередковано володіє видавничою групою "КМ-Букс" через свою польську юрособу. Також юрособа YM Investment Ltd. разом із ТОВ "Дистрибуційна Книготорговельна Компанія" станом на грудень 2023 року залишається співвласником "Країни Мрій" — видавництва яке раніше також було проєктом "Ексмо" в Україні.

З того ж таки 2016 року компанія "Ексмо-Україна" зазнала вкрай дивних перетворень. Маринович бізнес переписав на пенсіонерку з Харкова — Людмилу Олексіївну Божко, якій наразі 81 рік. Досі ця особа жодного разу не з'являлася у пресрелізах, анонсах чи офіційній інформації.

Ми знайшли її профіль у забороненій в Україні соцмережі "Однакласники" ("Одноклассники"). Людмила Божко підписана на групи, що пропагують підтримку путіна і росію. Людмила залишає вподобання пропутінським та антиукраїнським публікаціям, в яких йдеться про те, що, мовляв "українська мова — це діалект; американські дипломати мріють розвалити росію, зраджувати – це норма суспільної моралі в Україні. (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8).

Виходить, що людина з такими уподобаннями, стала власницю однієї з найбільших українських видань. Хоча, ймовірно, за "Дистрибуційною Книготорговельною Компанією" стоїть не 81-річна харків'янка, а ексвласник українського "Ексмо" — той таки Ярослав Маринович. Пенсіонерка-любителька путіна — підставна особа. Ймовірно, "Дистрибуційна Книготорговельна Компанія" була тим таки "Ексмо", але в українській обгортці, бо у 2017 році року співвласником стала компанія-офшор "YM Investments Ltd", коли у цей час її директором ще був Ярослав Маринович.

І хоча наразі "Ексмо" не має прямого дистриб'ютора в Україні, аналіз показав, що кілька компаній, зокрема — "Bookchef", "Форс Україна", та book24.ua, мають тісні зв'язки з "Ексмо" та російським ринком. І знову згадаємо Людмилу Божко.

Російський слід "Форс Україна" та у "Bookchef"

Людмила Божко, крім "Дистрибуційної Книготорговельної Компанії", станом на грудень 2023 року також володіє ТОВ "Форс Україна". Ця ТОВка має під своїм керуванням ще видавництва "Форс Україна" та "Bookchef", а також інтернет-магазин book24.ua. До широкомасштабного вторгнення, "Форс Україна" імпортувала книги від російських видавців — переважно з холдингу "Ексмо". Ми знайшли, що до 2019 року компанія здійснила 1813 таких закупівель, з яких 98,7% були угодами з "Ексмо" (1, 2, 3)

Піарниця "Форс Україна" Оксана Гашинська підтвердила, що видавництво купувало права і друкувало в Україні книжки російського "Ексмо". Деякі книги, які компанія намагалась імпортувати з росії, не пропускали через пропагандистський зміст.

Навіть після початку повномасштабного вторгнення росії "Форс Україна" зіткнулася з обвинуваченнями у співпраці з "Ексмо". Зокрема на російському сайті iRecommend.ru користувачка викладала відгук про книгу видану у 2022 році. На її фото видно, що "Форс Україна" зазначена як офіційний дистриб'ютор російського "Ексмо".

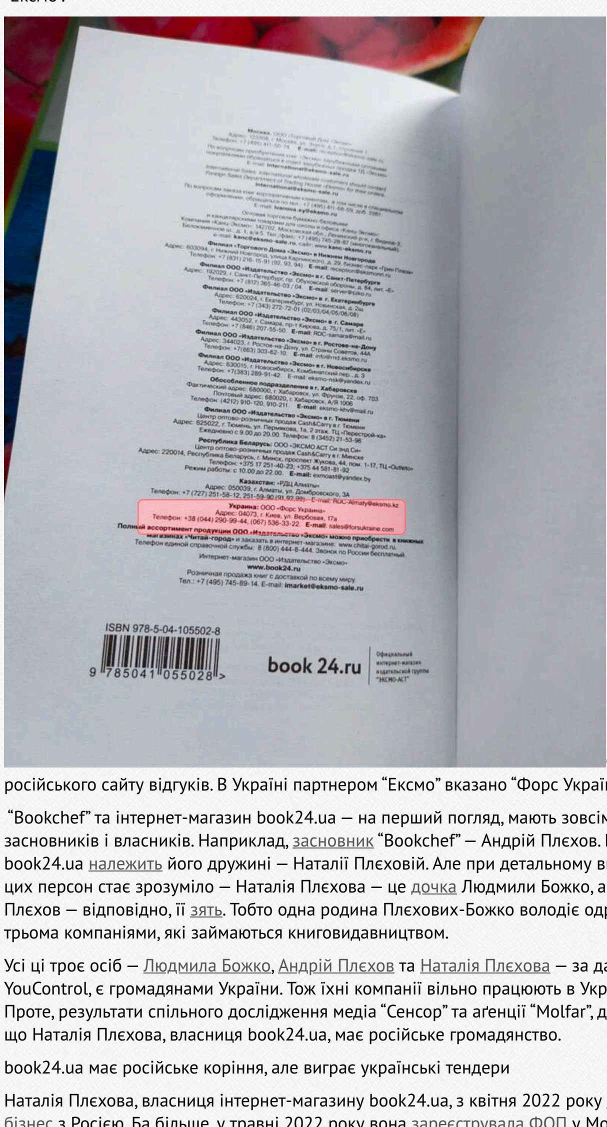

Фото з російського сайту відгуків. В Україні партнером "Ексмо" вказано "Форс Україна"

"Bookchef" та інтернет-магазин book24.ua — на перший погляд, мають зовсім інших засновників і власників. Наприклад, засновник "Bookchef" — Андрій Плєхов. Водночас book24.ua належить його дружині — Наталії Плєховій. Але при детальному вивченні цих персон стає зрозуміло — Наталія Плєхова — це дочка Людмили Божко, а Андрій Плєхов — відповідно, її зять. Тобто одна родина Плєхових-Божко володіє одразу трьома компаніями, які займаються книговидавництвом.

Усі ці троє осіб — Людмила Божко, Андрій Плєхов та Наталія Плєхова — за даними YouControl, є громадянами України. Тож їхні компанії вільно працюють в Україні. Проте, результати спільного дослідження медіа "Сенсор" та аґенції "Molfar", доводять, що Наталія Плєхова, власниця book24.ua, має російське громадянство.

book24.ua має російське коріння, але виграє українські тендери

Наталія Плєхова, власниця інтернет-магазину book24.ua, з квітня 2022 року веде бізнес з Росією. Ба більше, у травні 2022 року вона зареєструвала ФОП у Москві. Його вид діяльності збігається з основним видом діяльності української компанії ТОВ "Бук24", якій належить інтернет-магазин book24.ua: "роздрібна торгівля, що здійснюється фірмами поштового замовлення або через мережу інтернет".

Крім спільного КВЕДу та російського громадянства Плєхової, існують інші ознаки її зв'язків з росією. У рф функціонує схожий інтернет-магазин book24.ru, який належить вже згадуваному "Ексмо". Плєхова відвідувала заходи "Ексмо" в росії у 2015 році. Має, наприклад, фотографія з Тетяною Устиновою, російською письменницею, на фоні стенда "Ексмо".

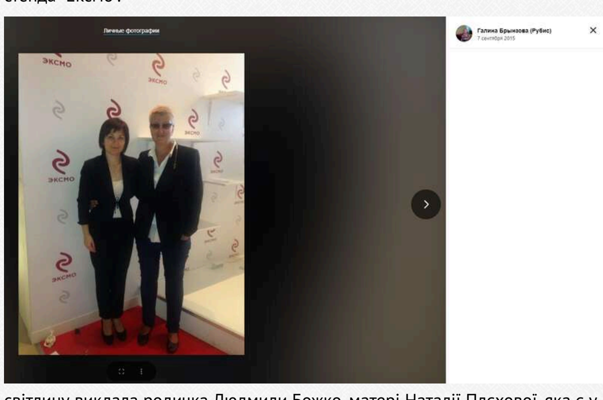

Цю світлину виклала родичка Людмили Божко, матері Наталії Плєхової, яка є у неї в друзях

Відзначимо також і те, що на російському сайті знижок skidka.ru представлено профіль магазину book24.ua. І йдеться саме про українську версію сайту. За покупки на ньому можна навіть отримати кешбек.

Попри ці факти, та зв'язки з російським видавництвом "Ексмо", протягом 2018-2019 років ТОВ "Бук24" виграло 8 державних тендерів на суму 102 000 грн.

Власник "Bookchef" має карту російського банку

"Bookchef" — проєкт "Форс Україна". Вдалося з'ясувати, що власник цього проєкту, Андрій Плєхов, має карту російського Сбербанку. Це може свідчити про його ймовірне проживання або діяльність у Росії. Книжки "Bookchef", надруковані в Україні у 2022 році, продаються на російській платформі WildBerries

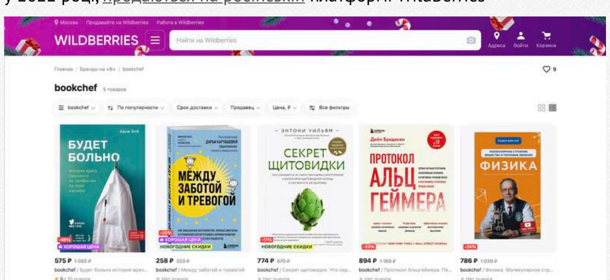

Скриншот з російського сайту wildberries. Книги, які продає видавництво "Bookchef"

Незважаючи ні ці очевидні зв'язки з росією, протягом 2021–2023 років видавництво "Bookchef" виграло 9 державних тендерів на загальну суму 196 300 грн.

Виходить, що…

Колишні власники української філії "Ексмо", включно з Наталією Плєховою, яка має російський паспорт та веде бізнес book24.ua, зберігають контроль над цими проєктами. Можна припустити, що російське "Ексмо" й надалі присутнє на українському книговидавничому ринку. На ті компанії, що мають зв'язки з колишньою філією "Ексмо" неодноразово скаржились українські видавці. Але поки рішучої реакції нема, бо немає порушень в юридичному полі.

Теги: ТОВ БУК24, Molfar, ООО Сенсор-ЛТД, Плехова Наталья, Плехов Андрей, Гашинская Оксана, Божко Людмила, Bookchef, ТОВ Дистрибуційна Книготорговельна Компанія, Маринович Ярослав, ПРАТ МКС Буква, ТОВ Форс Україна, Росія, Россия, Мамут Александр, Махаон-Україна, Ильин Алексей, Альпина Паблишер, Азбука-Аттикус, Азбука-Атикус, ЭКСМО Украина, Ексмо, Эксмо, Мінкульт, Минкульт, Издательство, Видавництво, Напад Росії на Україну, Война, Війна

Олексій Дем'яненко
РЕДАКТОР СТРІЧКИ НОВИН

01 січня 2024 г., 16:54 · Переглядів: 3375 · Коментарі: 0

Роздрукувати | Надіслати товаришу

Коментарі:

comments powered by Disqus

2013-2026 © АНТИКОР — національний антикорупційний портал
Реклама на сайті • Наші партнери
Політика конфіденційності
Використання матеріалів сайту дозволено лише за наявності активного гіперпосилання на джерело. Усі права на тексти, зображення, фотографії та відеоматеріали належать їх авторам.
0.043705